

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАСВА)
" 09 " 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРА МІСТА І СУЧАСНА УРБАНІСТИКА

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 034 Культурологія

Освітньо-професійна програма: Культурологія

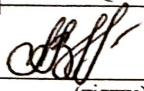
ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура міста і сучасна урбаністика».
Одеса, ОНУ, 2023. 16 с.

Розробники: Сумченко Ірина В'ячеславівна, кандидат філософських наук, доцент
кафедри культурології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

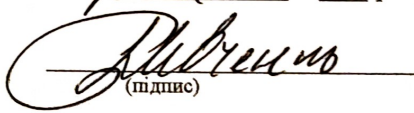
Протокол № 1 від. "30" серпня 2023р.

Завідувач кафедри (Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія» (Ірина СУМЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від. "31" серпня 2023 р.

Голова НМК (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від. "30" серпня 2024р.

Завідувач кафедри Віталія Готинян-Журавлова
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від. "_____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>/ 034 Культурологія</u> Спеціалізації: <u>немає</u> Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Дисципліна вільного вибору</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	4-й
		<i>Семестр</i>	
		5-й	7-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	0 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення дисципліни «Культура міста і сучасна урбаністика» є знайомство з історією та теорією урбаністики, розуміння історичної закономірності її появи, специфіки розвитку концепцій людського життя у місті, місця та ролі урбаністики в історії європейської та світової культурологічної думки.

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- сформувати у здобувача вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» низку загальних компетентностей, які є достатніми для виконання професійних обов'язків за спеціальністю «Культурологія»;
- забезпечити повне досягнення студентами програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Культура міста і сучасна урбаністика».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 12);

в) спеціальних (фахових) (СК):

- здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства (СК 05);
- Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів (СК 06).

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.
-

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- чинники, що зумовили формування міста, особливості організації міського простору, вектори впливу міста на суспільство, державний устрій, економіку;
- загальні та особливі риси в розвитку процесів урбанізації різних історичних суспільств;
- основні поняття та терміни урбаністики;
- сучасні теоретичні підходи в урбаністичних дослідженнях.

вміти:

- класифікувати та систематизувати архітектурні стилі, художні школи та напрямки; виявляти та розкривати їх основні відмінні риси; аналізувати визначні пам'ятки архітектури у широкому культурно-історичному контексті;
- досліджувати діяльність людини в містах різних історичних типів;
- досліджувати місто як складну систему взаємозв'язків у системі просторових, соціальних, економічних, технологічних, екологічних, культурних вимірів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Місто в історії культури (від давнини до початку XXI ст.)

Тема 1. Становлення міст: історична ретроспектива. Особливості формування та структури урбаністичних поселень.

Проблеми визначення поняття «місто». Гедеон Шоберг: основні фактори утворення міст та їх риси.

Теорії виникнення міст: етнотериторіальна; теорія східного деспотизму; теорія міста-держави.

Історія та причини виникнення перших міст Давнього світу. Соціальні характеристики перших міст Месопотамії та Єгипту. Феномен міст-полісів Античності. Афіни: полісний устрій. Давній Рим як модель розвитку світового міста.

Середньовічні міста Європи та Русі: характеристика й особливості.

Культура міст доіндустріальної доби. Особливості доіндустріальних міст. Індустріалізація та ріст міст. Основні риси урбанізації в сучасному світі.

Тема 2. Характерні риси урбанізаційних процесів XIX – XXI ст.

Чисельність населення та відсоток міського населення найбільших країн. Густота населення країн і міст. Соціальні світи міст.

Структура та функції міст доби індустріалізації. Моніторинг ООН процесу урбанізації. Культура планування міст. Гіпподам. Гіпподамова система планування як прогресивний фактор містопланування. Пошуки ідеального міста в добу середньовіччя та ранньомодерну добу. В. Скамоцці. Ф. Брунелескі. Концепції та проекти міста-саду Е. Говарда, «Промислового міста» Т. Гарньє. районного розпланування Р.Шмідта, П. Аберкромбі. «Конгрес нового урбанізму»: десять базових принципів. Архітектура як явище міського життя. Формули Вітрувія. Проекти архітекторів сучасності: Заха Хадид, Мінору

Ямасаки. Культура міського управління та самоврядування. Економічна та підприємницька діяльність міських мешканців.

Тема 3. Візуальний вимір міської культури

Мова архітектури. Архітектура епохи модерну; специфіка містобудування на межі століть; нова типологія споруд. Стилїстика архітектури кінця XIX - початку XX століть. Еклектика, модерн. Національні риси та історичні особливості розвитку архітектури;

Архітектура авангарду; пошуки нової архітектурної мови; діяльність вищої архітектурної школи; творчі угруповання. Конструктивізм як авангардистський напрям в архітектурі, що зародився у 1920-ті роки – у першій половині 1930-х років; Раціоналізм як авангардна течія.

Сталінський ампір та ідеологічні основи архітектури цього періоду. Радянський модернізм, соціальні засади радянської архітектури кінця 1950-х років. Концептуальні засади архітектурної біонічної форми; поняття «паперової архітектури».

Зарубіжна архітектура та містобудування другої половини XIX – початку XX ст. Експресіонізм як напрям архітектури 1920-х років у Німеччині («цегляний експресіонізм»), Нідерландах (амстердамська школа) та суміжних країнах; методи емоційного впливу на глядача. Функціоналізм і відповідність будівель і споруд виробничим і побутовим процесам і функціям, що протікають у них. Архітектурний напрям Ар-деко, відмінні риси архітектури Ар-деко. Міжнародний стиль; способи розвитку принципів функціоналізму в міжнародному стилі. Органічна архітектура; принципи формоутворення та концепції простору органічної архітектури.

Тема 4. Візуальні особливості сучасного міста

Постмодернізм та інші напрями сучасної архітектури другої половини XX століття. Роботи у галузі теорії постмодернізму; житлові комплекси та містобудівні проекти. Бруталізм; основні ознаки архітектури бруталізму. Структуралізм; принципи підпорядкування об'ємної форми суто композиційним вимогам у структуралізмі. Метаболізм та принципи індивідуального розвитку живого організму (онтогенезу) та коеволюції.

Хай-тек: складна простота, скульптурна форма, гіпербола, технологічність, структура та конструкція як орнамент, антиісторичність, монументальність та інші стильові константи хай-тек.

Архітектура рубежу XX-XXI ст. Деконструктивізм та принципи візуальної ускладненості, несподіваних зламаних та навмисне деструктивних формах, а також підкреслено агресивне вторгнення до міського середовища. Мінімалізм як напрям в архітектурі XX-XXI століть, що відкидає декор та прикраси. Біотек та запозичення природних форм; проблема екології в архітектурі; рухи органі-тек та еко-тек. Від постмодернізму до нелінійної архітектури; Типологія споруд у формі штучних ландшафтів; «ленд-форма» і тип «хвильової форми»; архітектура початку XXI століття та пошуки нової іконографії.

Історія фотографії. Репортажна фотографія. Вулична фотографія. Візуальна антропологія. Аналіз візуальних джерел. Образ міста у фотографіях.

Мурали на вулицях міста та право на місто. Вуличне мистецтво як частина міського простору. Реклама в міському просторі.

Тема 5. Образи міста в культурі

Образи столичних та провінційних міст провідних країн світу та містян в літературі. Ч.Діккенс, Дж. Елліот, Ж. Верн, В. Винниченко, В. Підмогильний, К. Сімак, А. Деблін, П.Загребельний, С. Жадан. Ведута як жанр живопису. Творчий доробок П. Брейгеля, Ф.Алексєєва, А. Преціозі, В. Тернер, В. ван Гога, Дж. В. Беллоуза, Р. Покорні. Міста як об'єкт мистецтва фотографії. Л. Дагер, Р. Адамсон, Дж. Рїс, Е. Атже, А. Картє-Брессон, Р. Дуано, А. Ейзенштадт, Р. Франк, Й. Куделка, Б. Михайлов, А. Гурски, Мацкмото, В. Мвау, Ф. Стефано. Місто в кіномистецтві.

Змістовий модуль 2. Місто в теорії культури

Тема 6. Місто як соціокультурний феномен: ракурси дослідження

Сучасний стан урбаністики: багатоаспектність, дискусійність та суб'єктивність оцінок.

Предметні ракурси дослідження міждисциплінарний підхід. Територіально-осередковий ракурс: особливості геоландшафтного аспекту території; соціально-екологічний аспект; парадигма вивчення середовища міста; демографічний та психоментальні аспекти території.

Економічний ракурс: теорії та методики типології міст за соціально-економічними функціями.

Міськобудівельний ракурс: взаємовплив архітектурних та соціокультурних сфер життєдіяльності; вплив архітекτονіки на особистість; особливості міського проектування та ін..

Історико-культурний ракурс: аналіз культурно-історичних причин виникнення міст (В. Зомбарт, М. Вебер та ін.).

Психологічний ракурс: соціальні аспекти міжособистісних стосунків у місті (Ф. Тьоніс, Е. Дюркгейм, М. Вебер, Ч. Кулі, Г. Зіммель, Л. Вірт та ін.).

Семіотичний ракурс: мова міських субкультур (знаково-символічні коди).

Філософсько-методологічний ракурс: гносеологічний та системний підходи.

Соціологічний ракурс: специфіка міста як простору взаємодії; особливості міського способу життя та наслідки урбанізації.

Тема 7. Культурологічні теорії міста: виробничо-економічна парадигма

Е. Дюркгейм: диференціація праці як соціальна основа міста. Марксизм у міських дослідженнях. Неомарксизм. Місто як арена класового конфлікту. Неомарксистська критика неоліберального міста (Дж.Гарві, Д.Боеннер).

М. Кастельс: сутнісний зміст соціального життя міста – виробництво капіталу. А. Лефевр: місто – машина із виробництва грошей (концепція вторинного обороту капіталу). А. Грамші: історична місія міста – пролетарська революція.

Д. Харвей: теза про урбанізацію капіталу. Механізми урбанізації капіталу: організація життєдіяльності у напрямку корпорації; підвищення вартості нерухомості; розвиток сервісного обслуговування; комерціалізація культурної сфери; активний розвиток інформаційних технологій; організація контролю за допомогою влади.

Соціальні проблеми міст. Проблема соціальної справедливості (Д. Харвей, Д. Логан, Х. Молоч).

Проблеми раціональної організації економічного життя. Соціально-екологічні проблеми міського життя. Методологічні проблеми виробничо-економічної парадигми.

Тема 8. Культурологічні теорії міста: соціокультурна парадигма

Класичні теорії соціокультурної парадигми. М. Вебер: місто як особливий тип соціальних відносин. Корпоративність як феномен міста. Соціокультурні передумови появи міста за Вебером. Міський спосіб життя: зміна традиційно-чуттєвої культури на раціонально-інноваційну.

Ф. Тьоніс: місто як суспільна соціальність. Ідея формальної раціональності як основи нового типу відносин. Протиставлення міста та села.

Чиказька школа соціальної екології: місто як середовище існування. Р. Парк: місто як природний феномен, підпорядкований природним закономірностям. Чотири фази в процесі еволюції від біотичного рівня до соціального. Основні види соціального порядку. Соціокультурна гетерогенність міста. Особливості соціокультурної динаміки за Парком: міграція, сегрегація, асиміляція. Свобода як стрижневе поняття міського простору.

Теорія концентричних кіл Е. Берджесса. Л. Вірт: масовість міського життя.

Р. Маккензі: структура соціального простору міста. А. Хоулі: місто – «екологічний комплекс» як результат спонтанної взаємодії із середовищем. Місто як комунікативне середовище. Специфіка комунікативного простору міста. Соціокультурні проблеми міст.

Тема 9. Сучасні всесвітні тенденції розвитку міст

Міські системи як результат диференціації розвитку міст. Три основні міські системи сучасності. Приматна міська система: наявність одного великого міського поселення, що домінує в національній міській системі (Латинська Америка, частина Азії та Африки). Збалансована міська система: тенденція зростання малих міст і зменшення значення колишніх історичних центрів (Європа та США). Транснаціональна міська система: утворення глобальних міст (Нью-Йорк, Лондон, Токіо).

Типологія урбаністичних поселень: «решітка» В. Крісталлера. Зонування міської території. Е. Берджес: модель концентричних зон. Х. Хойт: секторальна модель. С. Харріс та Е. Ульман: багатоядерна модель. Метод картування території.

Моделі поведінки міських жителів. Комунікативний: семантика міського середовища. Ментальний: структури повсякденності, що формуються на протязі багатьох поколінь.

Технополіси як образ і тенденція в розвитку міст. М. Кастельс: чотири типи технополісів: індустріальні комплекси високотехнологічних фірм; наукові міста; технологічні парки; змішаний – синтезований тип.

Глобальне місто – сучасний центр розвитку міської цивілізації. С. Сассен-Кооб: основні риси глобальних міст. Інформатизація як невід’ємна риса розвитку міст.

Основні тенденції розвитку міст у сучасній Україні: перспективи та завдання. Глобальне і національне в сучасному просторі українських міст.

Проблема збереження культурної й національної ідентичності міського середовища. Сучасна політика перспективного розвитку та підвищення рівня життя українських міст.

Глобальні проблеми енергетичних ресурсів, нестачі продовольчих ресурсів, соціальних «хвороб» у просторі урбаністичних поселень. Проблеми глобального забруднення великих міст та індустріально-виробничих центрів (Європа, США, Україна та ін.).

Наслідки глобальних екологічних катастроф: зони відчуження (Чорнобиль, Фукусіма та ін.). Перспективи новітніх соціально-екологічних проектів у підтриманні рівноваги у системі «людина природа».

Еко-поселення як альтернативна відповідь сучасним мегаполісам. Екологічна свідомість як основний чинник вирішення екологічних проблем.

Динамічні процеси міського життя. Субурбанізація – відтік міського населення у передмістя. Джентрифікація – рух населення до міст. Сегрегація – оформлення та відособлення співтовариств. Асиміляція – розчинення співтовариств у міському середовищі. Псевдоурбанізація – збільшення чисельності міського населення, яке не супроводжується утвердженням міського способу життя.

Міський спосіб життя. Уклад, рівень, якість та стиль життя. Сутнісні характеристики міського способу життя.

Л. Вірт: «Урбанізм як образ життя». С. Мілграм: фактор «перевантаження» міського жителя. Різниця у поведінці та способі життєдіяльності жителів великого та малого міста.

Елітарні та плюралістичні моделі організації влади в місті. Теорії машини міського зростання. Теорії міських режимів. Інституційні теорії. Міський уряд та міське управління. Фордистський і постфордистський типи регуляції. Міська політика і глобалізація.

Соціально-культурна динаміка міста. Міські маргінали.

Гендероване місто. Гендер, сексуальність у мегаполісі. Постколоніалістські студії. Теорії гібридності. Західні мегаполіси як міста мігрантів. Пандемія та міста в умовах «нової нормальності».

Міста та містяни майбутнього: між утопією та антиутопією.

Міста майбутнього як предмет дослідження урбаністики та тема у фантастичному кінематографі. Песимістичні сценарії урбанізації. Постапокаліптичні міста. Оптимістичні сценарії урбанізації. Прагматичні сценарії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Місто в історії культури (від давнини до початку XXI ст.)										
Тема 1. Становлення міст: історична ретроспектива. Особливості формування та структури урбаністичних поселень.	9	2	1		6	11	1			9
Тема 2 Характерні риси урбанізаційних процесів XIX – XXI ст.	9	2	1		6	11	1			9
Тема 3. Візуальний вимір міської культури	10	2	2		6	11	1			10
Тема 4. Візуальні особливості сучасного міста	10	2	2		6	9	1			9
Тема 5. Образи міста в культурі	10	2	2		6	9	0			9
Разом за змістовим модулем 1	48	10	8		30	50	4			46
Змістовий модуль 2. Місто в теорії культури										
Тема 6. Місто як соціокультурний феномен: ракурси дослідження	10	2	2		6	10	1			9
Тема 7. Культурологічні теорії міста: виробничо-економічна парадигма	10	2	2		6	10	1			9
Тема 8. Культурологічні теорії міста: соціокультурна парадигма	10	2	2		6	10	1			9
Тема 9. Сучасні всесвітні тенденції розвитку міст	12	4	2		6	10	1			9
Разом за змістовим модулем 2	42	10	8		24	40	4			36
Усього годин	90	20	16		54	90	8			82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Становлення міст: історична ретроспектива. Особливості формування та структури урбаністичних поселень.	1
2	Характерні риси урбанізаційних процесів XIX – XXI ст.	1
3	Візуальний вимір міської культури	2
4	Візуальні особливості сучасного міста	2
5	Образи міста в культурі	2
6	Місто як соціокультурний феномен: ракурси дослідження	2
7	Культурологічні теорії міста: виробничо-економічна парадигма	2
8	Культурологічні теорії міста: соціокультурна парадигма	2
9	Сучасні всесвітні тенденції розвитку міст	2

6. Теми практичних занять.

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
1	Становлення міст: історична ретроспектива. Особливості формування та структури урбаністичних поселень /1, 2	6	9
2	Характерні риси урбанізаційних процесів XIX – XXI ст. /1, 2	6	9
3	Візуальний вимір міської культури /1, 2	6	10
4	Візуальні особливості сучасного міста /1, 2	6	9
5	Образи міста в культурі /1, 2	6	9
6	Місто як соціокультурний феномен: ракурси дослідження /1, 2	6	9
7	Культурологічні теорії міста: виробничо-економічна парадигма /1, 2	6	9
8	Культурологічні теорії міста: соціокультурна парадигма /1, 2	6	9
9	Сучасні всесвітні тенденції розвитку міст /1, 2	6	9
	Разом	54	82

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, семінарських занять;
- [2] – написання рефератів, есе.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності студентів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти. У ході читання

дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає студентам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та практичних занять, на яких студенти репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння студента критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератах і доповідях, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео- фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного \ періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей та презентацій.

2. Підсумковий контроль: залік в усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни студенти мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім підсумовуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (86 балів);
- захист реферату (7 балів);
- перевірка есе (7 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

У таблиці нижче наведено **загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вмів вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розумів її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре	Недостатньо повно та ґрунтовно	Виконав завдання кожної теми та

85 - 89	засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Проблеми визначення поняття «місто».
2. Теорії виникнення міст.
3. Перші міста Месопотамії та Єгипту.
4. Феномен міст-полісів Античності. Гіпподамова система планування.
5. Середньовічні міста Європи та Русі.
6. Особливості доіндустріальних міст.
7. Основні риси урбанізації в сучасному світі.
8. Структура та функції міст доби індустріалізації..
9. Архітектура епохи модерну; специфіка містобудування на межі століть.
10. Архітектура авангарду: пошуки нової архітектурної мови. Конструктивізм. Раціоналізм.
11. Особливості радянської архітектури.
12. Архітектурний напрямок Ар-деко

13. Функціоналізм. Міжнародний стиль.
14. Органічна архітектура.
15. Основні ознаки архітектури бруталізму.
16. Хай-тек.
17. Деконструктивізм.
18. Мінімалізм
19. Біо-тек, органі-тек та еко-тек.
20. Образи міста в літературі.
21. Місто та його образ у живопису.
22. Міста як об'єкт мистецтва фотографії.
23. Місто в кіномистецтві.
24. Територіально-осередковий ракурс урбаністики.
25. Типологія міст за соціально-економічними функціями.
26. Специфіка міста як простору взаємодії; особливості міського способу життя та наслідки урбанізації.
27. Особливості міського проектування.
28. Культурологічні теорії міста: виробничо-економічна парадигма.
29. Культурологічні теорії міста: соціокультурна парадигма.
30. Сучасні міські системи як результат диференціації розвитку міст.
31. Технополіси як образ і тенденція в розвитку міст.
32. Глобальне місто – сучасний центр розвитку міської цивілізації.
33. Основні тенденції розвитку міст у сучасній Україні.
34. Еко-поселення як альтернативна відповідь сучасним мегаполісам.
35. Динамічні процеси міського життя: субурбанізація, джентрифікація, сегрегація, асиміляція, псевдоурбанізація
36. Сутнісні характеристики міського способу життя.
37. Елітарні та плюралістичні моделі організації влади в місті.
38. Міста майбутнього як предмет дослідження урбаністики та тема у кінематографі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Поточний контроль на лекціях	3	5	15	3	5	15
Семінарські заняття	7	4	28	7	4	28
Разом			43			43
Разом	86					
Оцінка самостійної роботи:						
Есе	7	1	7			
Реферат				7	1	7
Разом	14					
Залік						

Підсумкова сума балів	100
----------------------------------	------------

Поточний контроль									Презентація самостійної роботи- дослідження (реферату, есе)	Сума балів
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	14	100
9	8	9	8	9	11	10	11	11		
Усього за модулем 1: 43					Усього за модулем 2: 43					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура міста і сучасна урбаністика». Одеса: ОНУ, 2023. 16 с.

2. Силабус курсу.

14. Рекомендована література

Основна

1. Верменич Я.В. Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. К.: Інститут історії України НАН України, 2011. 306 с.
2. Галегуа Д. Розумні міста / пер. з англ. О. Стукало. Київ: ArtHuss, 2021. 192 с.
3. Гел Й. Міста для людей / переклад Ольги Любарської. К.: Основи, 2018. 304 с.
4. Гілен П. Перформування спільного міста. На перетині мистецтва, політики й громадського життя: зб. статей / Паскаль Гілен; пер. з англ. Я. Стріха, Ю. Дідоха, Т. Родіонова, В. Ядуха. Харків: IST Publishing, 2019. 120 с.
5. Лернер Ж. Акупунктура міста / пер. з порт. К. Скальської. Львів: видавництво Старого Лева, 2016. 160 с.
6. Лернер Ч. Креативне містотворення: його сила і можливості. Харків: Фоліо, 2020. 252 с.

7. Поживанов М. Книжка про місто. Київ: Залізний тато, 2022. 160 с.
8. Посацький Б. С. Основи урбаністики. Територіальне і просторове планування: навч. посіб. 2-е вид., допов. Львів: Львівська політехніка, 2011. 368 с.
9. (Не)задоволення публічними просторами. Урбаністичні студії [Текст]. Київ : Всесвіт, 2017. 342 с.
10. У пошуках обличчя міста: Практика саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу. колект. монограф./ Ред. кол.: Кравченко В. (заг. ред.), Посохов С. (заг. ред.), Куліков В., Любавський Р., Рачков Є. Міністерство освіти і науки України; Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Харків: Точка, 2021. 460 с.

Додаткова

1. Алфьоров М. А. Урбанізаційні процеси в Україні в 1945-1991 рр.: Монографія. Донецьк: Донец. від-ня НТШ ім. Шевченка : Східний видавничий дім, 2012. 552 с.
2. Антропология міст і міського права на руських землях у XIV – першій половині XVII століття / Інститут Критики; Ukrainian Research Institute, Harvard University. Київ: Критика, 2019. 564 с.
3. Баранцев П. Міста України в контексті процесу глобалізації : Наукове видання. К.: НОМУРО , 2012. 104 с.
4. Безлюбченко О. С. Урбаністика: Навч. посібник / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний. Харків: ХДАМГ, 2003. 254 с.
5. Гарві Д. Бунтівні міста. Від права на місто до міської революції. К.: Медуза, 2021. 296 с.
6. Рубл Б. А. Прагматизм і плюралізм як рушії розвитку великого міста. К.: ТОВ Стилос, 2010. 402 с.
7. Сміт М.Л. Міста. Перші 6000 років. К. Видавництво: КМ-Букс, 2020. 272 с.
8. Тімохін В. О. Історія й еволюція містобудування. К.: КНУБА, 2008. 234 с
9. Урбаністика: Конспект лекцій/ О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. Харків: ХДАМГ, 2002. 208 с.
10. Флорида Р. Криза урбанізму. Чому міста роблять нас нещасними / пер. з англ. І. Бондаренко. К.: Наш формат, 2019. 320 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://lib.onu.edu.ua/> - бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова
2. <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> - сайт ОНУ ім. І.І. Мечникова
3. <http://odnb.odessa.ua> - Одеська національна наукова бібліотека
4. <https://biblioteka.od.ua> Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С Грушевського
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> - бібліотека ім. В.Вернадського
6. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка.
7. <http://www.legendarnogo.net>. – міфи, легенди, сказання народів світу
8. <http://vsemifu.com/> - велика енциклопедія легенд і міфів світу